No. 1449 **Zaterdag 7 October 1911.** **28ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Oorzaak en Gevolg.

In Den Haag werd de vorige maand de dertiende zitting geopend van het Internationaal Instituut voor de Statistiek.

Door Z. K. H. Prins Hendrik, eerevoorzitter van het congres, die de openingsrede uitsprak, werd in de volgende bewoordingen het doel van de Statistiek weergegeven:

„De statistiek, welker gebied een „voortdurend klimmend aantal onderwerpen omvat, onderzoekt en „werpt licht over de nationale eigenaardigheden en de internationale „verhoudingen, ontsluiert zoowel de „krachten der volkeren als hun behoeften, terwijl zij een stevigen „grondslag vormt voor de ontwikkeling en den vooruitgang, — uit „haar putten regeering en wetgever „hun kostbaarste inlichtingen."

De belangrijkheid der statistiek voor onze dagen wordt hier in juiste trekken weergegeven, maar duidelijker kon ook niet worden gezegd, dat het doel van de statistiek *niet* ligt in de statistiek zelf, in het opsnuffelen en rangschikken van eenige cijfers, maar dat de statistiek er slechts is om de *gevolgtrekkingen*; dat zij als basis moet dienen voor *praktische* wetenschap.

In dien geest beschouwd kunnen dus zelfs dorre cijfers zeer leerzaam zijn.

Dit nu is volkomen toepasselijk op de hier volgende cijfers die een geheel bijzondere aandacht verdienen:

In het Duitsche tijdschrift „*Die Umschau*" lezen wij eenige mededeelingen door Prof. Gurlitt gedaan in een voordracht in den Duitschen Monistenbond te Berlijn over in Duitschland tusschen de jaren 1881 en 1901 voorgekomen *kinder*-zelfmoorden. Niet minder dan 1152 scholieren hebben in die 20 jaren zelfmoord gepleegd, waaronder 812 leerlingen van lagere scholen. Ook de laatste 10 jaren doen zich weer gevallen van zelfmoord bij kinderen voor en wel in stijgende mate, nadat er eerst een aanmerkelijke daling te constateeren geweest was.

Voor zoover kan worden nagegaan, werden de kinderen tot die wanhoopsdaad gebracht door: vrees voor straf, niet slagen voor een examen, minder intellectueele vermogens om het overladen leerprogram te kunnen verwerken, soms zelfs speelden liefdeshistories een hoofdrol.

Na een klacht over te weinig kinderbescherming, zegt de professor het volgende:

„Maar ook de school draagt voor „een goed deel de schuld. Het ontbreekt den kinderen aan licht, „lucht, vrijheid en ontwikkelingsmogelijkheid. Het schoolstelsel heeft „fiasco gemaakt, en ook de kerk „met haar bloot uiterlijke vormen „heeft aan de opvoeding slechte „diensten bewezen."

Ons dunkt, dat ook de verbeteringen, die Gurlitt zou willen maken, een groot fiasco zouden lijden. Bescherming van het kind, straf voor kindermishandeling, hervorming van het opvoedingswezen, dat alles zijn slechts halve maatregelen, daar zij *het hart* onbevredigd laten.

„Ook de kerk met haar bloot uiterlijke vormen heeft aan de op„voeding slechte diensten bewezen", beweert deze professor, die zelf totaal godsdienstloos is en van de leer der Kerk niet het flauwste begrip heeft. Want had hij de elementaire kennis van den catechismus slechts in zich opgenomen en was hij dieper in het kinderhart doorgedrongen, dan zou hij hebben moeten weten, dat de Kerk zich volstrekt niet bepaalt tot bloot uiterlijke vormen, maar dat door haar leer en voorschriften en door haar genademiddelen, van de Kerk een zedelijke en bovennatuurlijke kracht uitgaat, om dat kinderhart op den juisten weg te leiden. Had deze leeraar die bovengenoemde cijfers in hun vollen omvang onderzocht en nageplozen, dan zou hij hebben kunnen opmerken dat juist de sterk godsdienstige kringen, (waar het geloof en de praktijk van den godsdienst in eere bleef, waar naast ontwikkeling van den geest ook door een christelijk godsdienstige opvoeding een diep in het jeugdige kinderhart dringend zedelijkheidsgevoel en kracht tot zelfbedwang op den levensweg wordt medegegeven,) dat dáár het aandeel in deze zelfmoordcijfers juist het geringste is.

De kerk zou, volgens dezen professor, aan de opvoeding slechte diensten bewezen hebben.

Doch zeker is het en onloochenbaar, dat eeuwenlang het onderwijs en ook de zedelijke opvoeding der jeugd uitsluitend onder de veilige schutse gestaan heeft der Kerk en van den Godsdienst en nooit in die lange reeksen van jaren heeft men gehoord van dergelijke misdaden onder personen van jeugdigen leeftijd. Juist sinds men bij het onderwijs en de opvoeding de godsdienst heeft uitgeschakeld, is de verwildering gekomen. In 1909 kwamen te Parijs onder 23.824 personen, die voor misdaden werden gevangen gezet, 9.723 meisjes voor beneden de 20 jaar en in 't geheel 14 313 personen beneden den leeftijd van 30 jaar. Wijst dat niet op een schrikbarend verval, op een verband tusschen oorzaak en gevolg. Sinds 25 jaar is dáár het leekenonderwijs, — waar eerst de godsdienst werd buitengesloten, doch dat allengs tot een positief aan den godsdienst vijandig onderwijs is afgedaald, — regel en overheerschend geworden.

Reeds lang ligt de tijd achter ons, toen van liberale zijde de verzekering werd gegeven, dat men slechts scholen had te bouwen om de gevangenissen te ontvolken. Kennis was niet slechts macht, — zij zou ook alle zedelijke voordeelen aan de menschheid brengen. Geen geloof, geen dogma vooral, maar kennis, wetenschap, geleerdheid, vrij van alle kerkelijke „kluisters", was het ééne noodige, om de beschaving te dienen, de wereld gelukkig te maken.

En men bouwde vele scholen. Men perfectionneerde het onderwijs. Men stelde het ook zooveel mogelijk onder 't bereik van de kinderen uit de heffe des volks.

Op zich-zelf beschouwd was dit een verdienstelijk werk, dat ook van den kant der geloovigen met ijver en veel persoonlijke offervaardigheid werd ondernomen. Het aanbrengen van kennis, de ontwikkeling van het verstand, de bevordering van het onderwijs komen aan individu en gemeenschap zeer ten goede. Maar wat fiasco maakte, is de toeleg van hen die meenden, dat onderwijs *alléén* voldoende zou zijn, om de menschheid te verheffen, en dat de school niet slechts de gevangenissen zou doen verdwijnen, maar ook de Kerk overbodig maken De verspreiding der kennis, welke, *zonder meer*, de beschaving en zedelijkheid zou opvoeren tot een nimmer gekend peil, heeft alle voorspiegelingen, in haren naam gedaan, onvervuld gelaten.

Sinds jaren is nu de ontgoocheling reeds gekomen, en ook de voorstanders van het liberalisme, de modernen en half geloovigen zien zich gedwongen tot de erkenning, dat de oude meening niet langer houdbaar is. Aan iets anders en aan iets hoogers nog, dan aan ontwikkeling der hersens, heeft de Maatschappij behoefte. Wij moeten terug naar dat andere, dat de godsdienst is. Onderwijs, ook in zijn hoogeren vorm, geeft evenmin bevrediging, als louter stoffelijke welvaart. De samenleving kan de religie niet missen; en zoo hoorden wij onlangs een man op en top modern, als prof. Eerdmans, optredende voor een Studentenvereeniging te Leiden, de verklaring afleggen, dat, wanneer de godsdienst wordt verwaarloosd, *dit zich wreekt*.

Hij zeide nog meer en constateerde als volgt de misrekening, waaraan het liberalisme zich heeft schuldig gemaakt:

„De oude liberalen meenden, dat de kennis, de ontwikkeling het heil zouden brengen, dat het historisch materialisme van den welstand verwacht.

Typisch is, dat in het program der liberale Unie over de geestelijke zijde des levens gehandeld wordt onder de paragraaf *Volksontwikkeling*, en dat er niet meer over gezegd wordt, dan dat men bij voorziening in de geestelijke behoeften naar vereenvoudiging moet streven, terwijl over meer en beter kennis met voorliefde en breeder wordt gesproken. Alsof kennis menschen van karakter en zedelijke persoonlijkheid kan maken!

Spr. betoogt, dat een enquête in Amsterdam nog onlangs heeft getoond, dat de resultaten van het onderwijs niet waren, zooals men hoopte, doch zou daaruit niet willen concludeeren tot meer leeren, omdat dit maar een betrekkelijke waarde heeft. Het komt er maar op aan, dat de mensch zedelijk en geestelijke frischheid en kracht heeft voor de moeilijkheden des levens Wij moeten terug tot den godsdienst, vooral de meer intellectueelen, die heel wat kwaad doen, door zich ver te houden van al wat met het godsdienstige leven samenhangt.

Spreker besluit met er op te wijzen, dat iedere beschaving vele elementen des doods in zich bevat, door verfijning en verweekelijking in de hand te werken, waardoor ondergang in plaats van vooruitgang wordt bewerkt. De godsdienst in den breederen, dieperen zin des woord moet ons de frischheid en zedelijke kracht doen behouden, buiten welke geen maatschappij heil heeft te verwachten."

* * *

Is dit niet in eenigszins anderen vorm herhalen, wat de beroemde Fransche schrijver, Brunetière, zeide, toen hij sprak van het failliet der wetenschap? Men moet die woorden goed verstaan. Niet de wetenschap als zóódanig heeft failliet geslagen, maar wel de poging, om haar vijandig te stellen tegenover het geloof, om door middel van haar het geloof te vernietigen en daarbij toch aan het menschdom de hoogste goederen te verzekeren.

Van het mislukken dier poging wordt men thans ook in het kamp der modernen al meer en meer overtuigd. De voordracht van prof. Eerdmans geeft daarvan een nieuw bewijs. En hij staat in zijne opvattingen allerminst alleen.

De bekentenis van den hooggeleerden spreker, dat het intellect alléén *on*toereikend is, om de frischheid en zedelijke kracht te schenken, buiten welke geen maatschappij heil heeft te verwachten, en dat het juist de intellectueelen zijn, die naar den godsdienst terug moeten, is op zich zelf reeds merkwaardig genoeg. Zij teekent een keer te meer de onmacht dergenen, die in naam der wetenschap zich afkeerden van, of, juister nog, zich keerden tegen God.

NIEUWE WETS-ONTWERPEN.

I.

Verordening betreffende vergunning tot opsporing van delfstoffen.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het wenschelijk is definitieve gunstige beschikkingen mogelijk te maken op een vijftal door den heer J. W. van Aalst gedane aanvragen om vergunning tot mijnbouwkundige opsporingen naar de in artikel 1 der Curaçaosche Mijnwet genoemde delfstoffen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het regeeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening:

Art. 1.

Door den Gouverneur kan aan den heer J. W. van Aalst, ingezetene van Nederland, met inachtneming van de bepalingen dezer verordening en van die der Mijnverordening, voor zoover deze nog van toepassing kunnen zijn, vergunnigen worden verleend tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen naar de in art. 1 der Curaçaosche mijnwet genoemde delfstoffen op de volgende terreinen:

1o. het schiereiland Beekenburg, gelegen in het tweede district van het eiland Curaçao, groot ongeveer een honderd H. A.;

2o. het op het eiland Curaçao gelegen kustgebergte, voor zoover dit is gouvernementsgrond, aan de Westzijde begrensd door eene Noord-Zuidlijn gaande over het fort St. Michiel en aan de Oostzijde door eene Noord–Zuidlijn getrokken over Plantersrust. Deze laatste Noord–Zuidlijnen ziin verder gedacht te zijn getrokken over de punten aangegeven door de stippen gemerkt onderscheidenlijk 36 en 48 op de kaart naar de teekening van R. F. van Raders, vervaardigd en uitgegeven te Amsterdam bij Seyffardt's Boekhandel, groot ongeveer een honderd vijf en twintig H.A.;

3o. den op Bonaire gelegen gouvernementsgrond, begrensd: Zuidoostelijk en Zuidelijk door de grenzen der plantages Bolivia, Columbia en Tolo (Carpat), Westelijk door eene Noord–Zuidlijn getrokken over de kerk van Rincon, Noordelijk en Noordoostelijk door de zee, groot ongeveer acht honderd H. A.;

4o. het op het eiland Aruba gelegen terrein, aangegeven door een bruine begrenzing binnen de roode lijn, als geschetst op bijgaande kaart, met uitzondering echter van het aan de zuidwestzijde van voormeld terrein gelegen gedeelte, waar-

DE ORANJESTAD EN DE PAARDENBAAI

VAN

ARUBA.

Naar aanleiding van den aanhef der Correspondentie uit Aruba in dit nummer, willen wij voor daaromtrent eenige historische ophelderingen geven.

Wij ontleenen deze aan Dominé G. B. Bosch, *Oud-Predikant van Curaçao.*

Tot beter begrip van het volgende diene, dat deze schrijver, „als vrijwillig jager, met het corps Utrechtsche studenten, uit liefde voor vaderland en vorst (in 1815) naar Frankrijk was getrokken" en op 21 jarige leeftijd in Januari 1816 van Texel naar Curaçao uitzeilde en hier als predikant, eerst van de Protestantsche, later sedert 1825 van de Vereenigd Luthersche en Protestantsche Gemeente tot 1836 werkzaam was. Meermalen bezocht Dns. Bosch het eiland Aruba. Hetgeen hij verhaalt, zijn dus voorvallen en herinneringen tusschen de jaren 1820—1830.

Het werk door Dns. Bosch geschreven heet: „Reizen in West-Indie" in 3 dln. Het werk is tegenwoordig zeer zeldzaam. Wij moeten echter groote stukken uit zijn verhaal overslaan, die trouwens met het eigenlijk verhaal weinig verband houden. Want de schrijver is erg langdradig en houdt er van telkens ellenlange episodes tusschen zijn eigenlijk verhaal in te vlechten.

* * *

(dl. II. bl. 26) Waar die smalle met Mangelhout begroeide landtong, langs welke wij gezeild hebben, zich voor het laatst opent, — of liever, waar de zelve eindigen zou, zoo zij niet op eenigen afstand zich nog eens even boven het water verheft, — draaiden wij, wierpen het roer naar stuurboord, zou de zeeman zeggen, en bevonden ons in de *Paardenbaai*, aan welker oever de *Oranjestad* ligt.

Naar de loffelijke gewoonte des reisbeschrijvers, om de namen der plaatsen, welke wij bezochten, te ontleden, gevoel ik de verplichting, om mij eenige oogenblikken bezig te houden met den naamsoorsprong van *Paardenbaai* en *Oranjestad*......

De benaming *Paardenbaai* bestond reeds een gansche eeuw, vóór zich stervelingen aan dezelver oevers hadden neergezet; zij werd aan dezelve gegeven, wegens de gemakkelijke wijze, waarop men aldaar de paarden,— welke men van de Spaansche en Indiaansche kusten verkreeg, en meestal weder naar de groote en met 300.000 (thans geëmancipeerde) slaven bevolkte Engelsche bezitting Jamaica vervoerde,— kon lossen en laden. Vroeger woonde de commandeur (de vroegere naam voor gezaghebber, Red. Am. di Cur.) met zijn medemenschen aan de nog naar hem genoemd wordende *Kommandeursbaai* (waar tegenwoordig *Savonet* ligt. Red. Am. di Cur.) Deze ligt een paar uur Oostelijker, en wordt gevormd door een monding der landtong, die langs den zoo even voorbij gezeilden zuidwal loopt, en die, zoo zij met hare baaien en inhammen aan de kust van het voormalig Spaansch-Amerika lag, millioenen waard zou wezen. Ik ben eens door den sterken stroom verplicht geweest, in deze (kommandeurs)baai ten anker te komen. Het eenige kenteeken, dat eenmaal aan derzelver oever de hoofdzetel des eilands gestaan had, vond ik in eenige nabij elkander staande rondgemetselde en met kalk bepleisterde grafplaatsen, welke volgens het opschrift van namen en jaartal, bleken omtrent één eeuw oud te zijn..... Twee majestueusche mansanielje-boomen hadden hun lange, breede altijd groene takken in den vorm van een zonnescherm, over dezelve getrokken, om alzoo deze overblijfsels van het Arubiaansche voorgeslacht tegen wind en weer te beschutten.... ...

In de Commandeursbaai zijnde, overtuigde ik mij, dat dezelve gunstiger en aangenamer gelegen was dan de Paardenbaai. Haar grond is van vruchtbare aarde, en zacht oploopend tegen het aan kreupelhout rijke gebergte, dat voor den Noord-Oostelijken wind eenige beschutting geeft. Zij ligt nader bij Curaçao en de bocht van Coro en 2 uur verschil zegt op dit punt meer dan men gelooven zou; en wat aangaat de voorgegevene meerdere diepte der Paardenbaai, vond ik, dat het zeer weinig of geen onderscheid maakte, met welk gevoelen de Kapitein, die honderd malen hier ten anker kwam, geheel en al overeenstemde. Er bleef dus geen andere reden over, waarom hare mededingster, de Paardenbaai, de eer der bewoning verkreeg, dan de, zoo even vermelde, meerdere geschiktheid tot het lossen en laden van paarden en van derzelver halve broeders, de muilezels en aanverwanten, de ezels. Deze reden is alleszins gegrond, wegens de meerdere ruimte dier baai, en den op sommige gedeelten zacht oploopenden grond. Dikwijls heb ik mij overtuigd, dat er op de gansche wereld geen betere gelegenheid en gemakkelijker wijze bestaat om paarden te lossen dan hier. Er komt een vaartuig, zoo vol geladen met paarden als een slavenhaalder met negers; de belanghebbende, die het vaartuig ziet aankomen, plaatst een paard aan dat gedeelte der baai, waar de grond zacht oploopende is; nu werpen twee mannen met spieren zoo sterk, als ik mij verbeeld, dat Hercules gehad

op de aan de Aruba-Phospaat Maatschappij behoorende gebouwen, werkplaatsen, opslagplaatsen, spoorwegen enz. zijn opgericht en aangelegd, voor zoover dit door den Gouverneur noodig en billijk wordt geoordeeld, groot ongeveer zeven honderd en vijftig H. A.;

5o. het op het eiland Aruba gelegen terrein, dat aan de Noordzijde grenst aan de Zuidgrens van de Aruba Goud Maatschappij Concessie, aan de Zuidzijde aan de Noordgrens van het terrein sub 4o. omschreven en aan de Oost- en Westzijde aan de zee, groot ongeveer drie duizend H. A.

Art. 2.

De vergunning zal worden verleend voor den tijd van drie jaren, ingaande met de dagteeking der definitieve vergunning.

Art. 3.

Doet de heer Van Aalst zijn recht op concessie tot ontginning van de ontdekte delfstoffen gelden, dan zal hem, zoo de ontdekte delfstof phosphaat is, conceseie tot ontginning daarvan worden verleend, met inachtneming van de bepalingen van de Mijnverordening voor zoover deze van toepassing zijn en voorts, voor wat betreft de terreinen sub 1o., 2o., 3o., en 5o. van art. 1 bedoeld, onder de navolgende voorwaarden:

1o. van de gedurende een boekjaar behaalde winst wordt aan de koloniale kas uitgekeerd: 25%, zoolang het daardoor van de winst overblijvende deel lager blijft dan of gelijk wordt aan 12% van het gestorte kapitaal; wordt volgens deze regeling het van de winst overblijvende deel meer dan 12% van het gestorte kapitaal, dan komt dit meerdere aan de koloniale kas, totdat de uitkeering aan de koloniale kas 30% van de winst is geworden en blijft op dat percentage vastgesteld, zoolang het daardoor van de winst overblijvende deel lager blijft dan of gelijk wordt aan 20% van het gestorte kapitaal; wordt volgens deze regeling het van de winst overblijvende deel meer dan 20% van het gestorte kapitaal, dan komt dit meerdere van de koloniale kas, totdat de uitkeering aan de koloniale kas 35% van de winst is geworden en blijft op dat percentage vastgesteld, zoolang het daardoor van de winst overblijvende deel lager blijft dan of gelijk worden aan 30% van het gestorte kapitaal; wordt volgens deze regeling het van de winst overblijvende deel meer dan 30% van het gestorte karitaal, dan komt dit meerdere aan de koloniale kas, totdat de uitkeeping aan de koloniale kas, 45% van de winst is geworden en blijft op dat percentage vastgesteld, zoolang het daardoor van de winst overblijvende deel lager blijft dan of gelijk wordt aan 40% van het gestorte kapitaal; wordt volgens deze regeling het van de winst overblijvende deel meer dan 40% van het gestorte kapitaal, dan komt dit meerdere aan de koloniale kas, zoolang totdat de uitkeering aan de koloniale kas 50 % van de winst is geworden en blijft op dat percentage vastgesteld.

2o. onder de gedurende een boekjaar behaalde winst zal worden verstaan het voordeelig saldo, waarmede de winst- en verliesreking van de maatschappij of vennootschap, die houder is van de concessie, wordt afgesloten.

3o. de winst- en verliesrekening wordt goedgeschreven voor alle inkomsten, welke door den houder der concessie, uit welken hoofde ook, in het betrekkelijk boekjaar genoten zijn.

4o. de winst- en verliesrekening mag niet belast worden met:

a. aflossingen op aandeelen.

b. eventueele afschrijvingen op de concessie;

c. rente en aflossing van geldleeningen, welker voorwaarden van uitgifte niet door den Gouverneur zijn goedgekeurd;

d. tautiémes en andere van de grootte van de winst afhankelijk gestelde uitkeeringen, tenzij met schriftelijke goedkeuring van den Gouverneur.

5o. de winst- en verliesrekening mag worden belast met eene afschrijving groot 15% van de waarde van goederen van duurzaam nut, welke afschrijving uit den aard der zaak ophoudt, zoodra ,het geheele voor die goederen uitgegeven bedrag is afgeschreven.

6o. het in den loop van het boekjaar in den koloniale kas gestorte uitvoerrecht wordt beschouwd als een deel van het in dit jaar te betalen aandeel in de winst, met dien verstande echter, dat het uitvoerrecht verschuldigd blijft ook als er geen winst gemaakt wordt.

7o. de Gouverneur is bevoegd inzage te doen nemen van de boeken en verdere bescheiden om zich van de juistheid der opgegeven winst te vergewissen;

en voor wat betreft het terrein sub 4o. van art. 1 bedoeld, onder de navolgende voorwaarden:

1o. dat aan het einde van ieder kwartaal door den concessionaris als concessierecht aan de koloniale kas wordt uitgekeerd ⅜ gedeelte van de zuivere opbreugst der ladingen phosphorzure kalk eerste en tweede klasse;

2o. dat tot de eerste klasse wordt gerekend alle phosphorzure kalk houdende materie, bevattende minstens 70% „tribasic phospate of lime" en hoogstens 4½ % „Oxid of iron" en „alumina", en tot de tweede klasse alle andere phosphorzure kalk houdende materie;

3o. dat als zuivere opbreugst wordt beschouwd de opbrengst der ladingen volgens de verkooprekeningen, verminderd met het betaalde uitvoerrecht en extra uitvoerrecht bedoeld in artikel 16 der Mijnproduktenverordening 1908, en met de kosten van ontginning, verscheping en administratie, welke laatste kosten worden bepaald:

a. wat eerste klasse phosphaat betreft op f 5.— den kubieken meter voor de eerste 12000 (twaalf duizend) kubieke meter; f. 4. — den kubieken meter voor de volgende 6000 (zes duizend) kubieke meters; f. 3.50 den kubieken meter voor de daaropvolgende 6000 (zes duizend) kubieke meters; f. 3. — den kubieken meter voor de derde 6000 (zes duizend) kubieke meters; en f 2,50 voor de overige in een jaar verscheepte kubieke meters phosphorzure kalk;

b. wat de tweede klasse phosphaat betreft op f. 2. — den kubieken meter;

onder bepaling, dat, zoo bij het einde van een boekjaar blijken mocht, dat de gezamenlijke bedragen in dat jaar in mindering gebracht van de opbrengst der verkooprekeningen voor kosten van ontginning, verscheping en administratie meer be loopen dan het totaal van de onkosten van den concessionaris over dat jaar, te dien opzichte de concessionaris aan de koloniale kas twee derde van dit verschil zal uitkeeren.

4o. bij het berekenen der laatstgenoemde onkosten zal niet meer dan f. 4000.— 's jaars op de rekening van de goederen van duurzaam nut mogen worden afgeschreven.

5o. de Gouverneur is bevoegd inzage te doen nemen van de boeken en verdere bescheiden om zich van de juistheid der opgegeven opbrengst en der kosten te vergewissen.

Art. 4.

Is de ontdekte delfstof, waarop de heer Aalst zijn recht op concessie doet gelden, goud, dan zal hem voor de terreinen, vermeld in artikel 1 sub. 4o. en 5o. concessie tot ontginning worden verleend onder de voorwaarden, die in art. 3 zijn aangegeven voor de terreinen, bedoeld in art. 1 sub 1o., 2o., 3o., 5o.

Voor andere dan de aangeduide delfstoffen, die er op de in art. 1 vermelde terreinen worden ontdekt, zal, zoo de heer Van Aalst daarop zijn recht op concessie doet gelden, concessie tot ontginning worden verleend onder de voorwaarden in de mijnverordening aangegeven.

Art. 5.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatie-Blad, waarin zij geplaatst is.

MEMORIE VAN TOELICHTINC.

Over een aanvraag van den heer Van Aalst mocht de ondergeteekende reeds met den Kolonialen Raad van gedachte wisselen. Immers bij verslag van het Comité-Generaal, gehouden ter behandeling van dezerzijdsch schrijven, dd. 31 October 1910 No. 2964 mocht ondergeteekende de voldoening hebben te vernemen, dat de Raad zich zeer wel kon vereenigen met de inzichten van den ondergeteekende omtrent de voorwaarden, te stellen bij een eventueele concessie tot ontginning van phosphaat.

Voor de andere aanvragen om vergunning gelden dezelfde voorwaarden, behalve voor het terrein sub 4 van art. 1 der ontwerp-verordening.

Voor dat terrein zijn de voorwaarden dezelfde als die, welke gesteld zijn in het concessie-contract met de Aruba Phosphaat Maatschappij: dus nog voordeeliger voor de koloniale kas.

Dat ondergeteekende reeds nu een ontwerp-verordening voorstelt, vindt zijn grond daarin, dat art. 1 lid 3 der Curaçaosche Mijnwet voorschrijft, dat ook het opsporingsrecht wordt verkregen overeenkomstig regelen bij Koloniale verordening vast te stellen, terwijl lid 6 van datzelfde artikel deze voorschriften nader uitwerkt.

Waar de Mijnverordering door de bijzondere voorwaarden dezer aanvragen, ten deze geen toepassing kan vinden, komt het noodzakelijk voor, dat deze bijzondere aanvragen door een speciale verordening worden geregeerd.

II.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Verordening tot wijziging van Art. 98 der Alg. Verord. omtrent den in- en uitvoer van wapens.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden betwistten de noodzakelijkheid van het in het leven roepen van bijzondere bepalingen omtrent den in- en doorvoer en den opslag van wapens. Huns inziens toch was de noodzakelijkheid daarvan nog niet gebleken en bestaat er niet veel kans, dat die ooit zal blijken.

Dat de vrije invoer clandestienen uitvoer in de hand zal werken, konden zij niet toegeven. De Administratie kan immers den uitvoer altijd controleeren.

Andere leden evenwel voerden hiertegenover aan, dat vrije invoer, zonder eene beperkende bepaling, den clandestienen uitvoer wel degelijk in de hand zou kunnen werken.

Zonder groote belemmering en bemoeilijking van het vreemdelingenverkeer en van den uitvoer van andere artikelen dan wapens kan de controle op den uitvoer niet zoo doeltreffend uitgeoefend worden, dat niet telkens kleine partijen wapens clandestien zouden kunnen worden uitgevoerd.

De leden hier aan het woord, daarin bijgevallen door meerdere leden, achtten echter eene bepaling, dat alle ingevoerde wapens in Gouvernements - bergplaatsen of entrepots moeten worden opgeslagen en daaruit niet kunnen worden uitgeslagen dan met vergunning van den Gouverneur, voldoende om den uitvoer van wapens tegen te gaan en onmogelijk te maken

Eerstbedoelde leden betoogden tegen het argument, dat vrije invoer den clandestienen uitvoer van kleine partijen wapens in d hand zou werken, dat, naar hunne bescheiden meening, het Koninklijk Besluit houdende het verbod van den uitvoer van wapens, enz. niet in zulk een beperkten geest behoort te worden uitgelegd, dat daaronder zou vallen de uitvoer van enkele jachtgeweren, enkele revolvers enz. Huns inziens zou men door die beperkte uitlegging aan dat Besluit te geven „plus royaliste que le roi" zijn; daar immers in in de staten en landen zelf, te wier behoeve dat Koninklijk Besluit in het leven is geroepen, de vrije invoer en ook de verkoop van dergelijke wapens, geen oorlogswapens zijnde, onbelemmerd is toegelaten. Het hier besproken Koninklijk Besluit doelt, aldus de leden aan het woord, zonder eenigen twijfel alleen op oorlogswapens en oorlogsammunitie.

Vele leden zouden de door „andere leden" aanbevolen bepaling in de verordening zelve wenschen te zien opgenomen en gaven het Bestuur wijzingen van het ontwerp in den aangeduiden zin in overweging. Verscheidene hunner achtten het in het algemeen wenschelijk, dat zooveel mogelijk alle onderwerpen van eenig belang bij verordening en niet bij besluit geregeld worden.

Enkele leden konden zich met het Bestuur-voorstel om den in- en doorvoer en den opslag van wapens bij besluit te regelen wel vereenigen en hadden daarom geen bedenking tegen het ingediend ontwerp.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat het besluit omtrent den invoer enz. van buskruit enz., in welks geest het Bestuur zich voorstelt dat omtrent den invoer enz. van wapens te redigeersn, te eng en te straf is. In het bijzonder releveerde deze groep leden de bepaling van eerstbedoeld besluit, dat ook voor vuurwerk, in hoe klein een partij ook ingevoerd, eene vergunning voor den invoer vereischt wordt; wat, wanneer het invoerend schip des Zondags aankomt en vertrekt, hetgeen zeer dikwijls voorkomt, den invoerders groote moeite en last veroorzaakt, ja, soms zelfs er toe kan leiden, dat het vuurwerk weder met hetzelfde schip moet worden teruggevoerd.

III.

EINDVERSLAG.

Verordening tot vaststelliig eener geldelijke vergoeding voor huishuur aan marechaussee enz. enz.

Algemeen had men geene bedenking tegen het ontwerp. Alleen werd door verscheidene leden betoogd. dat het, in het belang van den politiedienst, aanbevelingswaardig is, dat de Commandant in de nabijheid van de hoofdwacht zal wonen.

Onder mededeeling van het bovenstaande acht de Commissie van Reporteurs, in overleg van den Voorzitter der Afdeelingen, de openbare behandeling van het ontwerp genoegzaam voorbereid,

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 2n. October 1911.

De Rapporteurs,

H. P. de Vries.

Sutherland.

CORRESPONDENTIE.

Aruba 29 Sept.

ORANJESTAD.

Onze hoofdplaats heet *Oranjestad.*

Waarom die zoo genoemd wordt, is moeilijk te zeggen, want Oranje is er niet te bekennen en den naam van stad wordt geloochend door het vele dorpelijke, dat haar ontsiert.

Maar wat niet is, kan nog worden, en dat ze op den goeden weg is om den naam van stad te verdienen, is een feit.

Reeds sedert een maand is men bezig de talrijke straten die in den regentijd nauwelijks begaanbaar waren, degelijk te verbeteren. Reeds is orde gegeven om al het dwerghout, dat de openbare wegen, van het stadsdistrict ontsiert. te snoeien of te kappen (een mooi buitenkansje voor dengene, die al dat hout cadeau krijgt). Ook durven we hopen, dat vervolgens een flinke opruiming zal worden gehouden van al het vuil, dat zich gedurende drie jaren in de mindere straten heeft opgehoopt, — maar dan blijft er nog iets over, waarvoor ik de aandacht vraag van al degenen die het verhelpen kunnen.

Sinds 30 Dec. 1908 is hier eene keur afgekondigd, vastgesteld in de openbare zitting van den Raad van Politie op 21 Juli en bekrachtigd bij Gouvernements-beschikking op 18 Dec. van hetzelfde jaar, waarbij bepalingen nopens het weiden en schutten van vee op het eiland Aruba worden ingevoerd.

Art. 1 van die bepalingen luidt: Niemand mag vee op publieke gronden laten weiden, zonder een daartoe strekkende vergunning, door den Gezaghebber af te geven.

Art. 2. Vee, dat in strijd met de bepalingen van art. 1 of met die waaronder vergunning is afgegeven, op publieke gronden weidende *of losloopende in de straten van de Oranjestad* gevonden wordt, zal van wege het hoofd van politie en den districtmeester van het district, alwaar het vee gevonden wordt, opgevangen en naar de schutstal worden gebracht.

Art. 15. Hij die door kennelijk verzuim, nalatigheid of achteloosheid in welk opzicht ook, oorzaak is, dat zijn vee of vee, dat onder zijn beheer staat, geschut wordt, kan onverminderd de schutsgelden, veroordeeld worden tot geldboete van ten minste 1 gulden en ten hoogste 10 gulden.

Ten slotte bepaalt het laatste art., dat varkens, die binnen de grenzen van de Oranjestad zijn opgevangen, zullen worden afgemaakt.

Wanneer men, bewust van deze afdoende bepalingen, een wandeling maakt door onze straten waar men bijna valt over de varkens, waar een ruiter telkens wordt aangeblaft door honden *zonder belasting-penning*, waar de geiten U letterlijk

---

heeft, een paard over boord, met een gemakkelijkheid, alsof het een kat ware; men ziet het beest met de pooten recht uitgestrekt in de hoogte, als wilde het zich aan de lucht vasthouden, in het water vallen, daar eenige oogenblikken ploffen, en vervolgens het hoofd boven steken, al rond kijkende, waarheen het zich begeven moet; het ziet nu zijn natuurgenoot aan land staan en zwemt, zonder zich een oogenblik te bedenken, regelrecht op denzelven aan, schudt aan wal stappende, de nattigheid een weinig af, gaat bij het andere paard staan en begint, zonder eenige ontsteltenis over het zoo even doorgestane ongeval te laten blijken, aan de struiken te eten, die uit de poriën des klipachtigen oevers groeien. Intusschen is er een 2de, 3de, 4de paard op gelijke wijze in het water geworpen, voor welke het telkens gemakkelijker wordt, door den steeds in getal toenemenden paardenhoop, de plaats te herkennen waar zij wezen moeten; en eer ik twee sigaren heb uitgerookt, staat een lading van 30 of 40 paarden hoog en nat aan den wal.

Voor liefhebbers van paarden, die gaarne willen weten, hoe deze beesten er op andere plaatsen uitzien, voeg ik er bij, dat ze over het algemeen van middelmatige grootte, tusschen lichte en zware cavalleriepaarden, en met een gebrand merkteeken van derzelver eigenaar voorzien zijn; dat ze van verschillende natuur en uitwendig karakter zijn, hetwelk daaraan toe te schrijven is, dat men er weinig zorg voor draagt, en ze maar in het wild laat roudloopen en zich vermenigvuldigen; dat ze dien *pas* of *schuif*, welke de paarden op Curaçao gaan, niet dan met veel moeite en nog zeer gebrekkig leeren kunnen, maar dat sommigen hunner een natuurlijken triepel of drieslag gaan; dat ze vroeger aan meerdere vrijheid gewoon, later, hoewel mak zijnde, een koppige geaardheid blijven behouden, en aan een huiduitslag zijn blootgesteld, als zij in landen komen, drooger dan die, in welke zij pleegden te grazen. Aan de paarden echter, welke van de meer benedenwaarts liggende Indiaansche kust (Goagiri-kust, Red. Amigoe) worden aangebracht, merkt men deze eigenschappen van koppigheid en vatbaarheid voor huidziekte (schurft) niet op, dewijl zij dagelijks met de Indianen omgaan, door en door mak zijn en aan alle soort van kost gewennen. Hieruit ziet men alweer, wat de opvoeding doet! Als daarom iemand op Curaçao aan zijn vrienden op Aruba last geeft, om een paard te koopen, zal hij er altijd bij te kennen geven: Laat het er s.v.p. een wezen van de Indiaansch kust.

Voor nieuwsgierigen, die gaarne van alles den prijs willen weten, voeg ik er bij, dat de paarden hier vrij wat goedkooper dan in Nederland zijn. Ik heb eens uit een grooten pas aangekomen paardenhoop, twee tamelijk groote en schoone beesten, jong en zonder gebreken gezocht en gekocht voor 40 gld. ieder; en niet op paardenkooperswijze, na lang dingen en handklappen, maar dadelijk gegeven op het vragen.

Voor mij zelven, voeg ik er tot herinnering bij, dat ik deze paarden kocht van Don Esteban Beola, een inboorling van *Guipuscoa* in Spanje, die na op de vaste kust gewoond te hebben, zich ten tijde der revolutie van daar naar Aruba had begeven, waar hij tot heden toe gebleven is...........

Doch dit zij genoeg gezegd, ter opheldering van den naamsoorsprong der *Paardenbaai.*

* * *

Omtrent dien van *Oranjestad* kan ik korter zijn, dewijl dezelve van latere dagteekening is en wel eer 1820 veranderde in 1830. Eens deed de Gouverneur van Curaçao een inspectiereis naar Aruba, en gaf aldaar aan de hoofdambtenaren en verscheidene Grandes een groot gastmaal. Men zat vol eer en vroolijkheid aan tafel, at zoo smakelijk als men op Aruba eten kon, dronk zoo goed, als men van Curaçao den wijn kon medebrengen. Bij zulk een gelegenheid worden er, gelijk overbekend is, *toasten* gedronken en *conditiën* ingesteld...........

Wij Nederlanders zijn kort, als wij met een kloppend hart, aan een grooten maaltijd, eene *conditie* moeten instellen..... De Gouverneur van Curaçao, die als het er op aan kwam om lange conditiën in te stellen, voor een Nederlander zulks anders zeer goed doen kon, was op het gastmaal te Aruba te dien opzichte kort, en stelde onder anderen in: *„Het welvaren der Paardenbaai!"*— Hierdoor ontstond, in de door den goeden wijn verlevendigde denkbeelden der aanzittenden, eenige verwarring; men wist niet, of deze *conditie* zag op de baai met derzelver vaartuigen, of op de stad met hare inwoners. Deze duisterheid was niet zoozeer veroorzaakt door de kortheid der *conditie*, als wel daardoor, dat de stad tot heden toe geen naam droeg.

De kommandeur des eilands, van wien zelven ik deze bijzonderheden heb, trok hierop de stoute schoenen aan, en gaf aan Zijne Excellentie te kennen, dat, daar het dorp of de stad. aan de Paardenbaai gelegen, alsnog zonder naam was, en wegens deszelfs toenemende grootheid wel verdiende een naam te dragen, het den inwoneren van Aruba aangenaam zoude wezen, zoo het Zijner Excelientie behagen mochte bij deze plechtige gelegenheid, aan de stad een naam te geven. Het was een netelig oogenblik in het leven van den Gouverneur, waaruit deze zich echter spoedig wist te redden. Niet tot de Roomsche kerk behoorende, zoo speelden hem ook geen namen van Heiligen voor den geest. Als een rechtschapen Nederlander dach hij aan onzen geërbiedigden Koning en zou misschien gezegd hebben: *Willemstad!* maar zoo heette reeds naar (Prins) Willem III, de stad op Curaçao,— of *Nassau!* maar zoo wordt het fort genaamd, dat aldaar de stad en haven bestrijkt. Er volgde derhalve het woord: *Oranjestad!* Nauwelijks was het door alle aanwezenden verstaan, of men hoorde een driemaal herhaald *hoezee!* en het geroep van: *„Lang leve de Oranjestad! Zij groeie en bloeie!"* (p. 36).

het gras voor de voeten wegvreten, dan vraagt men zich toch geërgerd af: „maar waartoe dienen dan die afdoende bepalingen, door zeer weinigen gekend en door absoluut niemand geobserveerd?

Inderdaad wanneer aan deze bepalingen de hand werd gehouden, zou veel van het „dorpelijke" van het onzindelijke, van het walgelijk-smerige uit ons stadsdistrict verdwijnen en wij zouden het aandurven, zonder vrees door vreemdelingen te worden uitgelachen, onze Playa te gaan noemen: „*De Oranjestad*,'

Berichten uit de Kolonie.

De Wraak der Kabouters.

Maandagavond, voor genoodigden Woensdag- en Vrijdagavond voor het publiek zijn de aangekondigde voorstellingen gegeven in de zalen van het St. Thomas-College van het Blijspel: „*De wraak der kabouters*". Wij gelooven niets te veel zeggen met te beweren, dat tot heden op Curaçao nog nimmer een tooneelstuk van dergelijke goede strekking, van dien aard, door zulke dilanten met zulk een volkomen succès is gespeeld als het bovengenoemden blijspel.

Wij gelooven, dat zelfs de grootste zwartkijker en pessimist hier een echt vroolijken en tegelijk leerzamen avond beleefd heeft. Misschien verdenkt men ons te overdrijven. Men vrage eenvoudig welken bezoeker men wil, en zal ondervinden, dat wij volkomen waarheid spreken. Ten overvloede willen wij het volgende hier aan toevoegen. Het stuk is oorspronkelijk in het Hollandsch geschreven door Pater Servatius, een Capucijn. Het stuk werd voor het eerst te Breda opgevoerd den 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24 en 25 Januari van het vorige jaar. Vijf duizend menschen hebben toen achtereenvolgens de voorstellingen bijgewoond. Het succès was eenvoudig overbluffend. Een tijdschrift uitsluitend gewijd aan het tooneel, getiteld *de „Tooneelwereld*", oordeelde als volgt:

„...... Hier ter stede (Breda) heb ik verscheidene kinderoperetten bijgewoond, vertolkt door kinderen uit de zeer gegoede klasse, in een eerste localiteit, terwijl geen kosten gespaard waren, maar toch heb ik bij die operetten niet half zooveel genoten als bij „De Wraak der Kabouters". Schitterend is het verloop geweest van de acht achtereenvolgende opvoeringen van dit blijspel. Acht avonden achtereen werd de zaal bestormd en aan velen moest een plaatsje worden geweigerd. Uren te voren stond het publiek opeengepakt voor den ingang, bedelend om een toegangsbewijs. Mij dunkt verdere aanbeveling is overbodig!

Het is mij dan ook een hoogst aangename plicht, van dit blijspel te mogen getuigen, dat de intrige allerardigst bedacht, de handeling steeds stijgend, de verschillende tooneelen hoogst schilderachtig en de koren zoo melodieus zijn. dat ze lang „naleven".— De monteering van het geheel was superieur. Zeer vaak was het mij, alsof ik een teer, rijk-gekleurd en levend Liebig-tafereeltje voor me zag — 'n waar feërique-spel. Ik kan me dan ook moeilijk indenken, dat de eerwaarde leider zijn vereeniging ooit tot grooter succes zal voeren, dan hij thans behaald heeft met zijn „Wraak der Kabouters". — „De Kunst aan 't volk!" Op onvolprezen wijze brengt de auteur-regisseur dit motto in praktijk en het doet iederen volksvriend warm aan te zien, hoe de „armsten der armen", door meesterhand geleid, zoo'n serie avonden, een paar duizend menschen tot het laatste oogenblik weten te boeien. „De Wraak der Kabouters" staat onbetwistbaar aan de spits der Kinder-blijspelen."

Zonder een enkel woord te veranderen, zouden wij het bovenstaande geheel en al kunnen toepassen hier op de uitvoering deze week gegeven door 22 jongens van de „Union Chikitoe di San José."

Met een kleinen variant zouden wij het woord kunnen herhalen, wat wij de vorige week over een andere aangelegenheid zeiden. Op Curaçao heeft men de gewoonte alles wat uit den vreemde komt, uitbundig te prijzen. Over eigen produkten toont men niet altijd evenveel waardeering. Ook op wat het tooneel betreft, is dit van toepassing. Zoodra niet een vreemd tooneelgezelschap op Curaçao zijn voorstellingen geeft, is de toeloop altijd groot, de lofprijzing bovenmate, de prestaties transcendentaal enz. enz. enz. Men overtuige zich nu ook door eigen aanschouwing, wat door eigen kinderen des lands kan worden voortgebracht; zulk een bezoek is tevens een blijk van waardeering. Hier wordt de verwezenlijking van het woord tastbaar voor oogen getooverd, dat ook van het tooneel een opvoedende kracht en beschavende invloed kan uitgaan.

Tegelijk zal men sympathie gevoelen voor het sociaal werk der volksontwikkeling en volksveredeling, dat hier onder deze jongens der *Union chikitoe* wordt tot stand gebracht.

Zondag-, Woensdag-, en Vrijdagavond a. s. ten 8 uur wordt *de Wraak der Kabouters*" opnieuw opgevoerd. En dan nog iets extra! Zondag 15 Octob. zal er een *middag* voorstelling plaats vinden uitsluitend voor *kinderen*.

Telefoon.

Verschillende klachten kwamen ons ter oore over den slechten staat, waarin zich in den laatsten tijd de telefoonleiding *buiten* de stad bevindt. Zeer waarschijnlijk betreft het hier de leiding van *vroegere* abonnés, anders zouden dezen zelf wel hun klachten hebben ingediend.

Op sommige plaatsen zijn enkele houten palen voor het grootst gedeelte reeds vergaan en verrot, zoodat zij elk oogenblik kunnen doorbreken. Op een andere plaats ten oosten van de stad schijnt dat reeds gebeurd, want daar hangt ergens de draad tot op ± 2 M. hoogte dwars over den weg, zoodat een rijtuig en een paardrijder er door werden tegengehouden. Het is voor iedereen meer dan duidelijk, dat in de duisternis van den avond, wanneer zulk een neerhangende draad niet kan worden opgemerkt, de voorbijgangers aan groote ongelukken zijn blootgesteld.

Tegengesproken.

Dezer dagen verspreidde zich alhier het gerucht, dat op Panama een hevige aardbeving en geweldige overstroomingen hadden plaats gehad, waarbij de werken aan het Kanaal voor een groot deel vernield en ook tal van menschenlevens te betreuren waren. Gelukkig is dit gerucht, volgens de *Boletin Comercial*, geheel valsch en reeds tegengesproken.

Curaçao, Vooruit!!!

Sinds eenige dagen is op de stroohoeden-vlechtcursus te Pietermaai een grooten ijzeren stoomhoedenpers in werking en wel met verrassend en schitterend succès. Alle hoeden, die door deze pers behandeld zijn, komen zoo mooi uit de pers te voorschijn, dat men ze nauwelijks herkennen kan. Alle hoeden stijgen door deze behandeling aanzienlijk in prijs. Meer willen we er voorloopig niet van zeggen. Wij raden allen dringend aan — doch vooral zij, die met de hoedenindustrie in betrekking staan, in dit geval op de eerste plaats de kooplui en exporteurs van de Curaçaosche strohoeden, — om a. s. Dinsdag morgen ten 10 uur in het lokaal te Pietermaai deze pers in werking te gaan zien.

Voor het overige verwijzen wij naar achterstaande advertentie.

Dividivi.

De marktberichten van Hamburg van den 9 September brengen nog niet de gehoopte verbetering ten opzichte van de *dividivi*-prijzen.

Nog geregeld blijven groote ladingen van dit artikel aankomen, waarvan volgens de gewoonte een groot gedeelte in de deposito's wordt opgeslagen in afwachting van betere prijzen. Men heeft echter goede hoop, dat in den loop der volgende twee maanden er een reactie zal intreden.

Den 9 Sept. stond de dividivi van Margarita, Cumaná en Puerto Cabello geprijsd tegen 7 á 8½ mrk.; van Maracaibo in zakken tegen 8 á 8½ mrk.; van Maracaibo, los verscheept, tegen 7½ á 7¾ mrk.; van Rio Hacha, los verscheept, tegen 7¼ mrk. van Curaçao, los verscheept, tot 10½ mrk.

Nieuwe Consul.

Den Heer ELIAS M. PENSO is door den koning van België benoemd tot consul van dit rijk voor ons eiland. Onze hartelijke gelukwenschen.

Koloniale Reserve.

Te Nijmegen in Holland is de nieuwe Prins Hendrik-Kazerne gereed gekomen. Zonder overdrijving kan men zeggen, dat deze nieuwe kazernementen hun wedergade in geheel Europa niet vinden, hoe ver, hoe breed ook het militarisme in de landen der groote Mogendheden ook mogen zijn doorgedrongen. Zooals de Commandant der Kol. Reserve, de luitenant-generaal van het O. I. leger, J. C. van de Belt getuigde is alleen de kazerne te Châlons (Frankrijk) een der weinige Europeesche kazernes, die zoo 'n degelijken en voornamen indruk maakt op den bezoeker als de Prins Hendrik-Kazerne gelegen op het Molenveld te Nijmegen.

Havennieuws.

Zondag middag kwam in onze haven binnen het groote 4 mast zeilschip „*Gypsum Empress*" met een lading van 1100 ton steenkolen, bestemd voor de stoombooten van de „*Red D*" line, voor order van de Heeren RIVAS FENSOHN & Co. Het schip heeft een lengte van ± 250 voet en komt van South Amboy N. J. Naar wij vernemen, vertrekt het weer in den loop van de volgende week.

— Woensdag morgen ten 11 uur liep onze haven binnen de Fransche oorlogsboot IIIe kl. gestationneerd in West-Indië *d' Estrées*, die reeds meermalen onze haven bezocht. Het schip heeft een lengte van 95 M. en een waterverplaatsing van 2400 R.T. met machines van 8500 I. P. K. en een bemanning van 253 koppen. Het werd in 1897 te water gelaten. Daar deze boot reeds éëns dit jaar hier binnen kwam, bleven de gewone saluutschoten van weerszijden achterwege. In den loop van den middag brachten de Fransche consul de Heer S. E. L. MADURO en later de Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, afgehaald door de stoombarkas, een bezoek aan boord van den oorlogsbodem en werden met het gebruikelijk ceremonieel ontvangen.

Wegens den rouw der Fransche natie over de ramp der *Liberté* werd door den Commandant van de *d' Estrées* bedankt voor de uitnoodiging voor een diner, door den Gouverneur aangeboden.

—Deze morgen is het Engelsche stoomschip *Belgian*, natuurlijk met onze lang verwachte motor-trams aan boord, onze haven binnengekomen. De volgende week zal er dus weer wat nieuws te zien zijn. Wij hopen, dat het in werking stellen volkomen naar wensch zal slagen en wij in ons volgend nummer onze indrukken van ons eerste tochtje kunnen meedeelen.

Kerkelijke berichten.

Volgens ontvangen bericht is Pater F. HENDRIKS, door de geneeskundige commissie in den Haag goedgekeurd, en zal in gezelschap van Pater ST. VAN DE PAVERT den 27 October a.s. met het stoomschip *Prins Willem V* de terugreis naar de kolonie aanvaarden.

Officieele Berichten.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, K. W. VAN EPS, is tot verder herstel van gezondheid, 14 dagen verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. N. J. C. KRUYT, Hoofd der Wilhelminaschool alhier, is tot herstel van gezondheid, 14 dagen verlof verleend.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer ELWIN SEÑOR, Agent van de Hamburg-Amerika-lijn een geïllustreerd reis, boekje: *To the Mediterranean, Egypt and the Nile*, en de kaart van Europa ter verduidelijking van de zeetochten voor toeristen in de zomer- en wintermanden met de booten der Hamburg-Amerika-lijn.

Normaalschool.

Daar verschillende leerlingen der normaallessen, na het eindigen van den driejarigen cursus, door omstandigheden buiten hun schuld, nog niet klaar blijken te zijn voor het examen, dat in November a.s. wordt afgenomen, heeft de Gouverneur bepaald, dat de normaallessen nog zullen worden gegeven tot Mei a. s.

Cur. Ct.

Haiti-Holland.

Tot zaakgelastigde van de Republiek Haïti te Brussel en den Haag is benoemd Dr. A. RIBOUL DE PESCAY, en aldaar reeds op zijn post aangekomen.

Marine.

De luitenant ter zee 2e. kl. T. AKKERMAN uit West Indië per particuliere gelegenheid in Nederland teruggekeerd, wordt op non-activiteit gesteld.

—De kapt. luit. ter zee C. A. FOCK zal binnenkort lichaamsgebreken den zeedienst met pensioen verlaten.

Kabelnieuws.

Italie. Vorige week Vrijdag heeft Italië aan Turkije den oorlog verklaard. De aanleiding hiertoe is, dat ondanks de talrijke vertoogen Turkije steeds geweigerd heeft een einde te maken aan de ongeregeldheden te Tripoli aan de Afrikaansche kust. Italië heeft wegens de nabijheid van Tripoli en het grootste belang bij, dat de toestanden daar hervormd worden en daar meer beschaving komt. Een expeditie van 25.000 man Italiaansche troepen zou deze week te Tripoli aan land worden gezet. Dinsdag is Tripolie door het Italiaansch eskader gebombardeerd, waar bij de forten vernield werden, alleen het turksche garnizoen was in de stad achtergebleven. De bevolking was te voren reeds weggevlucht. Ook de stad Prevesa aan de Afrikaansche kust is reeds beschoten.

Het Italiaansche oorlogsschip *Marco Paolo* heeft het turksch transportschip *Sabah* opgebracht met een groot aantal soldaten, 5000 geweren, amunitie, en 200 paarden aan boord.

Italië is tot den vrede bereid op voorwaarde van volledige afstand van geheel Tripoli aan Italië tegen vergoeding van 60 mill. lires.

In Duitschland keurt men de houding van Italië af. Frankrijk blijft onzijdig. Officieel is hier door den Gouverneur bekend gemaakt dat Nederland onzijdig blijft en dat eveneens alle onderdanen een strikte onzijdigheid hebben in acht te nemen.

Holland. Een vreeselijke storm heeft de vorige week op de Hollandsche en Belgische kust gewoed. 120 visschersbooten zijn vergaan, 240 personen zijn verdronken, reeds waren 120 lijken op het strand aangespoeld.

In **Portugal** is een contra-revolutie uitgebroken om de monarchie te herstellen.

Suriname.

In de *Staatscourant* is verschenen een geroeping voor in vasten dienst, dan wel tijdelijk voor den duur van ten minste vijf jaren. het ambt van gouvernements-secretaris der kolonie Suriname, op eene bezoldiging naar reden van f 9000 s' jaars.

Voor die betrekking komen in de eerste plaats in aanmerking zij die den graad van doctor in de rechts- of in de Staatswetenschap bezitten en administratieve ervaring hebben

Deze week bracht de telegraaf 't bericht, dat aldaar reeds tot gouvernements-secretaris is benoemd de Heer Mr. L. J. RIETBERG, tot nu toe griffier van de Provinciale Staten van Utrecht.

—Ingediend is een ontwerp van wet tot „kwijtschelding van de uitstaande vordering der kolonie Suriname wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacove-cultuur en van de daarop verschenen rente".

De strekking van het ontwerp is, de op de plantages rustende schuld te doen omzetten in een tijdelijke grondrente, bedragende één derde gedeelte van de netto-opbrengst der onderneming met een minimum van f 5 per H.A. 's jaars. Het ontwerp is een vrucht van de werkzaamheid der Suriname-commissie.

Uitvoer gedurende het 2de Kwartaal 1911 van:

St. Martin N. G.

Geitenvellen	350	k.g.	f 350,
Kalk	13	vaten van 100 L.	„ 13,
Katoen, gezuiv	13790	k.g.	„ 17237,50
„ , ongez	150	k.g	„ 60,
Katoenzaad	55945	k.g	„ 5035,05
Limoensap	30	L.	„ 12,
Mest	118	vaten van 100 k.g.	„ 29,50
Paarden	3	stuks	„ 300,
Runderen	3	stuks	„ 120,
Schapen	26	stuks	„ 78,
Sigaren	2751	dozijn	„ 575,10
Tamarinden	13½	vat van 100 kg	„ 135,
Varkens	11	stuks	„ 110,
Zout	21520,80	H.L	„ 8177,90
			f 31,933,05

Uit de naburige Republieken.

Venezuela.

Bij decreet van den 23 September is door Generaal J. V. GOMEZ president van Venezuela het nationaal Congres, — dat volgens regel alleen in de maand Mei telken jare bijeen komt, — nu opnieuw in een buitengewone zitting bijeengeroepen, welke bepaald is op den 15 October a.s. Als punt voor bespreking staat alleen op het program, dat aan het oordeel en de goedkeuring van het Congres zullen onderworpen worden *eenige zaken van administratieven aard* in het belang van den economische en finantieele vooruitgang en ontwikkeling der Republiek.

Misschien brengt het volgende bericht uit de *Curaçaosche Courant* van gisteren avond hieromtrent meer licht:

Het is ons ter oore gekomen, dat de concessie, die tot dusver geëxploiteerd werd door de *Compañia Fluvial y Costanera*, overgegaan is in handen van een Engelsche maatschappij, die tevens andere concessiën in Venezuela gekregen heeft, waaronder die tot verbetering van de haven van Maracaibo en tot exploitatie van de wouden van Ven. Guyana.

De bijeenroeping van het Ven. Congres tot een buitengewone zitting, wordt daarmede in verband gebracht en zooals wij hebben hooren vertellen ook met de afschaffing van het 30 % additioneel recht. Wat het laatste betreft, hopen wij dat het laatste betreft meer zal blijken te zijn dan een gerucht.

Buitenland.

PORTUGAL.

President Manuel de Arriaga.

Aangezien er hier en daar nog aangetroffen worden, die de presidentskeuze van Manuel de Arriaga met een zekere voldoening begroet hebben, in de meening dat zij in hem den vertegenwoordiger eener meer gematigde richting, mochten zien, laten wij hier eenige feiten volgen, die wel geschikt zijn om hen spoedig uit dezen waan te helpen.

Toen D'Arriaga bij het tot stand komen van den nieuwen regeeringsvorm tot rector der universiteit van Coïmbra benoemd was, beschimpte hij in zijn rede bij de aanvaarding van zijn ambt den godsdienst op de laagste wijze, in het bijzonder het Geheim van de Onbevlekte Ontvangenis der Allerh. Maagd Maria; en dat nog wel te midden van een instituut, dat reeds eenige eeuwen geleden, lang voordat Paus Pius IX het dogma der Onbevlekte Ontvangenis afkondigde, plechtig gezworen had, dit Geheim te verdedigen.

Voorts zeide hij bij deze gelegenheid, dat, evenals de Portugeesche natie de souvereiniteit van het Huis Braganza had omver geworpen, zij ook de souvereiniteit van God moest doen verdwijnen.

Eenige maanden geleden verdedigde hij in een openbare vergadering, in tegenwoordigheid van verscheidene ministers der voorloopige regeering, het standpunt, dat men een gedenkteeken moest oprichten voor Satan, omdat deze Eva tot ongehoorzaamheid jegens God verleid en aldus de menschheid van het bovennatuurlijke bevrijd had.

Arriaga leert en verkondigt, dat Adam's zondeval de gewichtigste gebeurtenis der wereldgeschiedenis is en den warmsten dank verdient van de geheele menschheid, omdat dit de eerste oorlogsdaad tegen God is geweest.

In dezelfde rede zeide hij nog op eene andere plaats:

„Destijds werden de grondslagen gelegd voor den voorrang van de openbaring en het geloof boven de rede en de wetenschap, en wel door den brutalen dwang der dogma's en wetten op grond van het antisociale beginsel, dat alle gezag van God komt, en dat de mensch Hem daarom gehoorzaamheid verschuldigd is."

Deze kleine bloemlezing moge volstaan om den nieuwen president voldoende te karakteriseeren. Wat de Katholieken in Portugal te verwachten hebben van zulk een ordinairen godslasteraar is licht te raden.

Op 11 Juli ll. hield hij in de constitueerende nationale vergadering eveneens eene rede, die slechts een aaneenschakeling van godslasteringen was. Nadat hij de grofste beschimpingen tegen God uitgebraakt had, beweerde hij o. a. dat een persoonlijke en almachtige God, die de wereld volgens zijn grillen regeert, voor ons slechts de hernieuwing is van de monstruositeit van den Eeuwigen Vader uit den joodschen en christelijken Bijbel, aan wien hartstochten, gunstbewijzen en wraaknemingen toegedicht worden, die volgens de grondbeginselen van het hedendaagsche recht van hem een ......maken, (Hier gebruikte Arriaga een woord, waarmede wij ons blad niet willen bevuilen.)

FRANKRIJK.

De vlootschouw.

Toulon was begin September in volle vreugde; een dichte menigte stroomde naar de kaden, militaire muziek weerklonk overal, een schitterende dag maakte de vlootschouw tot een grootsch feest.

Naar binnen vermag zulk een vlootschouw van negentig oorlogschepen zeer veel tot versterking van het, soms wat verslappende, patriotisme. Naar buiten was de revue als betooging van Frankrijk's macht niet gering te schatten.

Vol geestdrift liet dan ook president Fallières, na den afloop der revue, zich over het schouwspel uit, dat hij had bijgewoond. In een schrijven aan den minister van Marine gewaagde hij van deze grootsche maritieme betooging, waarbij en schepen èn mannen van 's volks kracht en beslistheid getuigden, en aan het feestmaal dien avond verklaarde hij, dat „de marine nooit had opgehouden zich op de hoogte van haar taak te toonen". Hij deed vervolgens uitkomen dat de technische kwesties, waarover men vroeger in twijfel verkeerde en disputeerde, zijn opgelost en dat een nieuwe weg is ingeslagen.

Het voornaamste echter bij die vlootrevues zijn de redevoeringen en de gesprekken bij de onmisbare feestmaaltijden, waarvan de woorden meestal zoo zijn ingekleed, dat ze voor allerlei uitleggingen vatbaar zijn.

Al aanstonds kan worden opgemerkt, dat minister Delcassé, de schepper der Fransche marine-politiek, succès heeft ingeoogst met zijn vloot.

Met verklaarbare trots zeide Delcassé dan ook in een korte toespraak:

De Fransche marine kent slechts één wil, nl. elken dag vooruit te gaan in kennis en geoefendheid; zij heeft slechts éene eerzucht, nl. gereed te zijn om, evenals het leger, te antwoorden op den roep van Frankrijk.

Die woorden werken als buskruit op de licht ontvlambare geestdrift van het Fransche volk.

In het buitenland echter en met name in Duitschland, hebben de te Toulon gehouden en vaak chauvinistisch getinte redevoeringen geen aangenamen indruk gemaakt.

Buitengewoon scherp laat de „*Deutsche Tageszlg*". zich uit:

Wij weten van ouds, zegt dit blad, dat de heer Delcassé voor geen klein geruchtje vervaard is, als het tegen Duitschland gaat.

Hij doet daarin niets onder voor zijn Engelsche vrienden en zijn uitlatingen te Toulon hebben opnieuw aangetoond, dat hij de waardige opvolger is van de mannen, die veertig jaren geleden het bluffend: „wij zijn gereed" uitspraken. Op zijn belachelijke uitlatingen over de Duitsche vloot zullen we niet veel antwoorden, want anders zouden we den schijn op ons laden, dat we te veel waarde hechten aan de woorden van den Franschen bluffer. Misschien echter dat Delcassé nog wel eens tot de conclusie komt, dat geestdriftige redevoeringen niet altijd voldoende zijn.

Ook het „*Berl. Tagebl*", hekelt het optreden van den heer Delcassé, wiens woorden zegt het blad, betreurenswaardig zijn, omdat de pas heropende onderhandelingen er schade door zouden kunnen ondervinden.

—Op de reede van Toulon lagen drie Fransche eskaders in het geheel 90 oorlogsschepen. Het succursale aldaar van de Fransche Bank heeft ter gelegenheid daarvan de maandgage voor de vloot uitbetaald. Dit bedrag van de soldij over één maand, van de Fransche vloot voor Toulon samengetrokken, beloopt niet minder dan frs. 2.140 572 twee millioen, honderd-veertig duizend vijfhonderd twee-en-zeventig frs., 35 centimes. Dat kan nog al!

ITALIE.

De geestelijkheid en de cholera.

Naar aan de *Köln. Volksztg.* uit Rome wordt gemeld, komen uit verschillende deelen van Italië berichten over de voorbeeldige wijze, waarop de bisschoppen zich bij de tegenwoordige cholera-epidemie onderscheiden. De aartsbisschop van Genua reist zijn diocees door, onderricht en troost de geloovigen, predikt van den kansel, welke voorzorgen zij moeten nemen, en verleent den choleralijders geestelijke hulp. De aartsbisschop van Casena en de bisschop van Livorno handelen op gelijke wijze.

De jonge geestelijken verlaten hun seminaries om als ziekenverplegers dienst te doen. In verschillende diocesen schrijven de bisschoppen in herderlijke brieven den geloovigen gehoorzaamheid voor aan de ambtelijke verordeningen, waarbij tegelijkertijd goede raadgevingen worden gegeven. De bischoppen verzenden tegelijkertijd de vlugschriften van de volksvereeniging voor het katholieke Italië, waarin middelen ter voorkoming van de ziekte worden aangegeven.

De gevallen, dat de parochiale geestelijkheid de *eenige* hulp is, zijn legio.

De liberale pers ziet zich dan ook gedwongen aan de geestelijkheid hulde te brengen voor haar optreden.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 30 SEPT. — 14 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G. W Goodman	30 Sept.	New-York	30 Sept.	Maracaibo
Maracaibo	„	5 Oct.	Maracaibo	5 Oct	New-York
Philadelphia	H Highborn	5 „	New-York	5 „	La Guayra
Philadelphia	„	10 „	La Guayra	11 „	New-York
Zulia	S S Morris	14 „	New-York	14 „	Maracaibo
Merida	A. Johanson	1 „	Maracaibo	2 „	La Guayra
Merida	„	4 „	La Guayra	5 „	Maracaibo
Merida	„	11 „	Maracaibo	16 „	La Guayra
Prins Willem I	A. R Nyboer	30 Sept	Amsterdam	1 „	New-York
Pr. Fr Hendrik	J. v. d. Borden	7 Oct.	New-York	8 „	Amsterdam
Prins Maurits	H J v d Goot	14 „	Amsterdam	15 „	New-York
Venetia	C. Segebarth	1 Oct.	Hamburg	3 Oct.	Hamburg
D'Estrées	Prouhet	4 „	Pto. Rico	7 „	Trinidad
Città di Milano	F Ferraro	5 „	Colón	5 „	Génova
Belgian	Williams	7 „	Liverpool	7 „	Santa Marta
Mecklenburg	C Bath	8 „	Pto. Colombia	10 „	Hamburg
Calabria	R Hollash	10 „	Hamburg	10 „	Pto Colombia
Aeolus	A C Hotham	12 „		14 „	

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Priscilla H	30 Sept.	Colón	*29 de Agosto C*	30 Sept.	Rio Hacha
Gypsum Empr.	1 Oct.	New-York	*Virginia H*	3 Oct.	Vela de Coro
La Preferida H	1 „	Maracaibo	*Priscilla H*	3 „	Barbados
Refugio H	1 „	Aruba	*Hungaria H*	3 „	Bonaire
Hungaria H	1 „	Bonaire	*Refugio H*	3 „	Aruba
Viola I	5 „	Rio Hacha	*Gaviota H*	5 „	Maracaibo
Virginia H	5 „	Vela de Coro	*Meda H*	5 „	Maracaibo
Diana V	5 „	Maracaibo	*Olga Lucila C*	5 „	Rio Hacha
Cor de Maria C	6 „	Rio Hacha	*Dolores Cecilia*	7 „	Rio Hacha
John Blackw.	6 „	Barbados			
Hirondelle H	7 „	Maracaibo			

H. M. UTRECHT is 2 Oct. vertrokken naar Suriname.
Heden vertrekt het **S.S. PRINSES JULIANA** naar Aruba.

Drukker:
B. L. BOGAERS.